Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ḥuqat hap-pesaḥ

Murner, Thomas

Franckfordia, 1512

Benedictus tu deomine deus

urn:nbn:de:bsz:31-271716

Visual Library

Bñdcit⁹ tu dñe de⁹ noſter rex ſeculĩ creãs fructũ vini.

Benedictus tu domine deus:

rex ſeculi qui elegiſti nos de omni populo/ ⁊ exaltaſti nos de omi ligua/ ſanctificans nos in man datis tuis ⁊ dediſti nobis dñe deus noſter in liberalitate tẽpus ad gaudendũ/feſtiuãdũ/ erudiens nos in gaudio die iſto ſolennitatis aſimoꝝ inſtructionis exitus noſtri in dilec tione/inuocatione/recoꝛdatione exitus noſtri de egip to/qꝛ elegiſti nos ſãctificaſtiq; nos/de omi populo/ſãc tum ſãctitatꝭ tue/in leticia ⁊ in gaudio/ hereditare fe- ciſti Benedictus tu deus/qui ſãctificaſti iſrahel ⁊ eru- ditionẽ legis tue ¶ Benedictus tu dñe deus noſter rex ſeculi creãs creaturã ignꝭ ¶ Hic accendat̃ cãdela

Bn̄dictꝰ tu dn̄e deꝰ ꝗ diuiſiſti īter ſāctū ꝛ ꝓphanū int̄
lucē ꝛ tenebras īter iſrahel ꝛ gētes int̄ diē ſeptimū ꝛ ſex
alios dies operꝭ tui ꝛ ſāctificaſti diuiſiſtiqꝫ nos ſāctifi-
cās populū tuū iſrahel ī ſāctificatiōe tua benedictus tu
deus diuidens īter ſāctū ꝛ ſāctū ¶ Benedictꝰ tu dn̄e
deus noſter rex ſeculi qui creaſti nos cōfirmās nos tra-
didiſti eruditionē hanc legis tue ¶ Benedictꝰ tu dn̄e
deus rex ſeculi creās fructū vini ¶ Hic bibūt vniuerſi
¶ Benedictꝰ tu dn̄e deus noſter rex ſeculi qui elegiſti
nos de omī populo exaltans nos ex omī līgua ꝛ ſāctifi-
caſti nos ī mandatis tuis ꝛ dediſti nobꝭ dn̄e deꝰ noſter
in dilectiōe tēpus ad gaudēdū ī eruditiōe gaudij diem
feſtiuū iſtū azimoꝝ in ſāctitate recoꝛdaciōe exitus de e
ſgipto qꝛ elegiſti nos ꝛ ſāctificaſti ex omī populo tēpoꝛe
ſāctificationꝭ tue ī dilectiōe ꝛ gaudio heēdes feciſti nos

¶ Benedictus tu dñe deus noſter/rex ſeculi qui ſanctificaſti nos ĩ mandatis tuis/ p̄cepiſtiq; nobis ſuꝑ manuũ lotione

¶ Hic lauent manus ſuas vniuerſi

¶ Benedictus tu dñe deus noſter rex ſeculi ſuꝑ vino ⁊ ſuꝑ fructu vini/atq; ſuꝑ fructũ terre/⁊ ſuꝑ terrã amenam/ bonã/ ⁊latã cuius heredes feciſti patres noſtros vt edant de bono/⁊ ſaturentur de fructu eius

¶ Benedictus tu dñe deus noſter rex ſeculi qui creaſti fructum terre

¶ Hic pater familias accipit olera amara ⁊ aggreſtia intingens in accetũ deuorãs illa ⁊ qui religione ac deuotione maioꝛ eſſe cupit/plura comedit/panem aſimũ ſimiliter ſine cutello frangentes

¶ Miſerere dñe deus noſter ſuꝑ nos/⁊ ſuꝑ iſrahel populũ tuũ/⁊ ſuꝑ iheruſalẽ ciuitatem tuam/ ac ſuꝑ hereditate tua/⁊ ſuꝑ ſanctitate tua/⁊ ſuꝑ altare tuũ/ſuꝑq; regnum domus dauid meſſie reducens nos in ea/letifica nos inter ea qꝛ tu bonus/⁊ benefacis omibus benedictus tu deus ſuꝑ terra ⁊ fructu eius amẽ

¶ Hec oĩa ante cenam peragunt̃ curioſioꝛe ritu quam ego deſcribere ſtatui/ que cũ quis oculis coꝛã cernere cupit eo die cene phaſe eoꝝ oculis intueat̃/⁊ videbit ſigula que narrare valde ꝓlixũ foꝛet Agnũ vero paſcalem cum illis extra iheruſalẽ edere nõ liceat/has hũanas inuẽtiones ⁊ cerionias excogitarũt/imitantes chꝛiſto dicẽte p̄cepta hominũ diuia negligẽtes ſed de hoc alias interpꝛes ſũ nõ inuectoꝛ.

☞ Quibus omnibus dictis pater familias libam accipit aſimum ex pelui tecta in altum ſũma cum deuotione clamãs ſequẽtia/omnibus alijs eadẽ deuotione cõclãmantibus

Iſte eſt panis miſerie quem comederunt patres noſtri ĩ egipto omẽs eſurientes veniãt ⁊ edant/ veniant ritum hũc obſeruãtes tranſacto ãno iſto/ futurus ſit nobis ãnus in terra iſrahel/ poſt hũc ãnum ſeruitutis futuri ſitis filij libertatis

¶ Hic eleuat̃ panis azimus in altũ/ circũ ſedẽtibus ſũma cũ deuotione ſpectantibus/ ⁊ admirantibus res ſimilima eleuationi corpis xp̃i ſi licita ſit hec conparatio. figure ad figuratũ/ Subiungit ergo pr̃ familias oĩa ſebuentia legendo

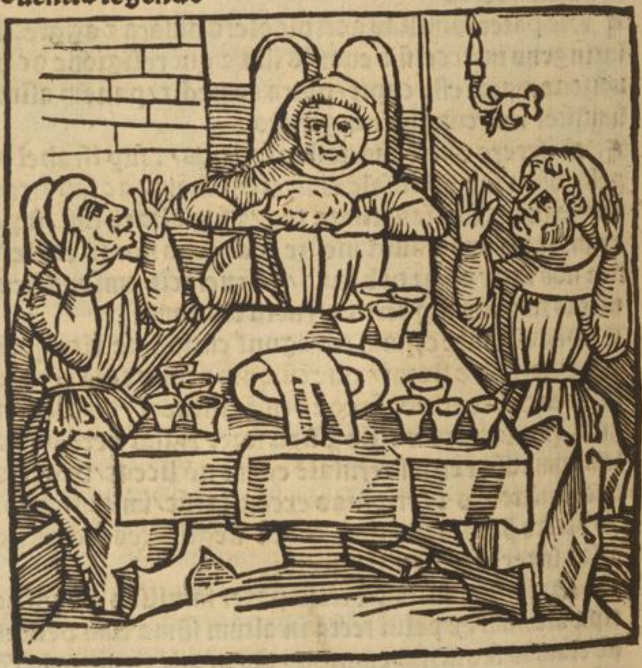

מַה

Quid imitamur nocte hac ritũ nouũ plus omibus aliJs
noctibꝰ/oibus eñ aliJs noctibus fermẽtatũ panẽ come=
dimus ſed nõ fermẽtatũ hac nocte oẽs nos comedimus
oleribus ſiue lactucJ aggreſtibꝰ aliJſqꝫ noctibus itinge=
re nõ tenemur/ſed hac nocte bina vice ſedẽtes vniuer
ſi reclinati ſumꝰ

¶ Serui eramus pharaonJ in egipto ideqꝫ eduxit nos
dominꝰ deus noſter in manu forti ⁊ brachio extẽto etiã
cuſtoditi ne egrederemur ſed deus ſãctus ⁊ benedictꝰ
patꝝ noſtroꝝ eduxit nos de egipto Certe nos ⁊ filiJ nr̄i
nepotes noſtri ſerui eramꝰ pharaonJ ĩ egipto Ideoqꝫ
omẽs nos/omẽſqꝫ ſapientes nr̄i ſeniores/ſcribe/⁊ ſciẽ=
tes legẽ/⁊ p̄cepta dei ſupra nos/ad erudiendũ nos ſup
exitu/ de egipto/ inſtituerũt hec ꝑ egipti exitu ideoqꝫ
hic ſedimus reclinãtes

¶ Hec fecerũt rabi eleazar/⁊ rabi ioſue ⁊ rabi Elaſar
filius eſariach/⁊ rabi Ekiſo/⁊ rabi Tarphon/ipſi ſic.
ſederũt reclinãtes cũ filiJs berok erãtqꝫ ſic docẽtes exi=
tum iſrahel de egipto/omẽs eos donec venirent diſci=
puli eoꝝ/mane eos audire volẽtes quibus dixerũt ra=
bi nr̄i hanc in futuris temporibus inſtructionem ac me=
moriã exitus de egipto

¶ Rabi eleaſar filius aſariach dixit/ego certe ſicut fi=
lius ſeptuagita ãnoꝝ ⁊ nõ ſenui/vt dicat̃ exitꝰ de egip
to in noctibꝰ donec id ꝑdiſceret filius ſamah ſic̃ ſcrip=
tũ eſt Ideoqꝫ recorderis exitus tui de terra egipti om=
nibus diebus vite tue in nocte hac/id quoqꝫ ſapientes
tui dicẽt oibus diebus vite tue in ſeculũ iſtum omibus
diebus vite tue vſqꝫ ad vẽturos dies meſſie

¶ Benedictus ſit locus/⁊ ip̃e ſit benedictus qꝛ dedit
legem ad populũ ſuũ iſrahel Benedictus ip̃e ſup qua
tuor filiJs ſermonũ legis/quoꝝ primus ſapiẽs eſt/alter
neq̄ alius ſimplex/⁊ quartus interrogare neſciẽs

¶ Sapiẽs quid locutus ſit Quod eſt pactũ que leges
⁊ iuditia/que p̄cepit dñs deus noſter nobis/⁊ certe tu

dic ei/ſicut ambularūt ritu ſuo ita ⁊ ne fatiāt poſt phaſe panē azimū

¶ Malus ſeu nequā dixit que eſt hec ſeruitus vobis ⁊ nō ei/cū ꝓpe eduxerit oſſa eius de ꝓbis/negans creatorem ſuū ⁊ certe cum acuerit dētes dic ei ꝓpterea hec fecit dn̄s ei in exitu de egipto ad me ⁊ non ei certe erat ibi alioqui redēpti nō fuiſſem⁹

¶ Simplex quid dixerit/ ſi dicet quid hoc reſpōdebꝭ illi/in potētia man⁹ eduxit nos de⁹ de egipto de domo ſeruitutis

¶ Qui nō nouit interrogare tu aperi ei ſicut ſcriptum eſt anūtiabis filio tuo ī die iſto dicēs ꝓpterea fecit hec deus ei in exitu noſtro de egipto

¶ Completi ſunt principia menſium doctrine dicens in die hac certe in die iſta completa eſt doctrina/ꝓptē hoc ne dicas certe in tēpore iſto nō eſt aliud quā panis iſte azimus ⁊ olera cōſolationis ante te

¶ Primo eīm ſeruiebāt aliena ſeruitute patres noſtri/ caſtigauitꝙ nos de⁹ ad ſua ſeruitia ſicut ſcriptū eſt Et dixit ioſue ad omēz populū/ hec dicas/ dn̄s deus iſrahel traduxit nos ꝑ iordanē vbi habitarūt patres noſtri Terah paꝛ abrahe/⁊ paꝛ nochar ſeruiētes dijs alienis

¶ Ego accepi patrem veſtrū ī trāſitu fluuy duxiꝙ illū ī ōnez terrā canaā/multiplicās ſemē eius/dediꝙ ei yſaac/⁊ dedi yſaac iacob ⁊ eſav/feciꝙ eſav/heredē mōtis ſeyr/iacob quoꝙ ⁊ filij eius humiliarunt egiptum

¶ Benedictus ſit cuſtodiēs pactū ſuū cū iſrahel Benedictus ſit deus/cōputās vt finē faciat ſicut ſcriptum eſt ad abraham patrē noſtrū pactū faciēs legis ſue ſicut ſcriptū eſt Dixitꝙ ad abrahā cognoſcas ⁊ ſcias qꝛ peregrinū erat ſemē tuū in terra/⁊ ſeruierūt anguſtiatiꝙ ſunt quatuor centum annis

¶ Et etiam populo cui ſeruiebant/ ſeruitute ego poſt hec eduxi cū diuitijs magnis

¶ Ipſiꝙ īſurrexerūt aduerſus patres noſtros ⁊ nos ne

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quidem vnus ex nobis remaneret vt nos deſtruerēt de
generatione in generationē ad delendos nos/cuſtodi=
uit aᷓ nos dominus de maibus eoꝝ

¶ Exi cogitans ſeu conſidera quid intenderit laban
harrami vt faceret iacob qꝛ pharo p̄cepit dūtaxat ſuꝑ.
viros/cupiēs illos delere omēs ſicut ſcriptū eſt Erami
ꝑdidit patrem ſuū hūmiliauitq͡ȝ egiptū habitās ibi cū
populo pauco/⁊ factus eſt ibi in populū magnū fortem
⁊ multū

¶ Humiliauit egiptū fugiēs ſuꝑ verbo ſermonum pe=
regrinabaᷓ illic/cōſiderans qꝛ nō hūmiliaret eos mul
titudine/niſi ad habitādū ibi dixerūtq͡ȝ pharaoni/ ad
peregrinādū in terrā tuā /venimus/qꝛ nō ſunt paſcua
ouibus ſeruoꝝ tuoꝝ/ opp̄ſſiq͡ȝ ſumus fame in terra cha=
naan/⁊nūc queſumus habitēt ſerui tui in terra geſſē.

¶ In populo pauco ſicut ſcriptū eſt in ſeptuagita an=
nimabus hūmiliarūt patres tui egiptū nūc fecit te deꝰ
deuꝰ tuꝰ ſicut ſtellas celi multas

¶ Et erat ibi gens multa cōſidera quō erat iſrahel in
ter magnos ⁊ fortes ſicut ſcriptū eſt filij auᷓ iſrahel fruc
tificabant/multiplicabantur/⁊ fortificabanᷓ roboran=
tes ſe valde nimis/⁊ repleta eſt terra ab eis

¶ Multiq͡ȝ ſicut ſcriptū eſt germinabāt ſicut ager fruc
tificans/augebanturq͡ȝ magnipendētes circūuenerunt
me nudi ⁊ pauperes/ ꝓtegiſti ergo nuditatē eoꝝ ⁊ ino
piam eoꝝ

¶ Perſecuti ſūnt nos egiptij ſicut ſcriptū eſt ſapiēter
nos opp̄mere ſatagētes ne forte multiplicaremur ⁊ eue
niret illis bellum/vt inimicis eoꝝ iungeremur bellū eis
inferentes tandem de terra exituri

¶ Et ſicut ſcriptum eſt affligebant nos in opibus eoꝝ
qꝛ ciuitates munitas ⁊ fortes edificabat parho phiſō ⁊
rameſes

☞ Inponebantq͡ȝ nobis ſeruitia duriſſia ⁊ filios iſra=
hel ſeruire coegerūt ſeruitute intoleerabilli

¶ Nos ergo clamauimus ad dn̄m deū noſtꝝ/ ⁊ deū pa
trum noſtroꝝ/ ⁊ exaudiuit deus vocē noſtrā/ videns af-
flictionē noſtram/ labores noſtros/ ⁊ oppꝛ̄ſſioēꝫ qua ab
egiptijs opp̄mebamur
¶ Clamauimꝯ ad deū deum patꝝ noſtroꝝ ſicut ſcriptū
eſt ⁊ ī diebus poſt multis leꝓſus factus eſt Pharo rex
egipti Suſpirantes ad deum filij/ iſrahel ex ſeruitu-
te clamauerunt ad dn̄m/ ⁊aſcendit clamor eoꝝ ad dn̄m
de ſeruitute eorum
¶ Exaudiuit deus vocem noſtrā ſicut ſcriptū eſt/ ⁊ au
diuit deus clamores eoꝝ recordatusſqꝫ eſt pacti ſui/ ꝙ
pepigerat/ cum abraham/ yſaac/ ⁊ iacob
¶ Viditqꝫ afflictionē noſtrā ſicut ſcriptū eſt apparuitqꝫ
deus filijs iſrahel vt ſuccurreret illis
¶ Ac etiā ītuitꝯ eſt afflictioēꝫ filioꝝ noſtroꝝ/ ſicut ſcrip
tum eſt omēs filios natos in flumen ſubmergēdos ⁊ fili-
as cuſtodiendas
¶ Afflictionēzqꝫ captiuitatis noſtre ⁊ tribulationeꝫ q̄
bus egiptij opp̄mebant nos
¶ Eduxitqꝫ nos deus de egipto/ in manu forti/ ⁊ bra-
chio extento/ interrore maximo/ ⁊ ſignis/ ⁊ mirabilibꝯ
¶ Extraxit nos de egipto nō potētia āgeloꝝ/ nec ma
nu bellica/ ſed neqꝫ manu nuntioꝝ Sed certo ipſe met
eius nomē ſit benedictū in gloria educēs nos ſic̄ ſcribi
tur/ tranſiuitqꝫ in terra egipti nocte intactos nos/ ꝑcu-
tiens p̄mo genita in terra egiptioꝝ/ ab hoie vſqꝫ ad pe
cora/ ⁊ in cūctis dijs eoꝝ faciens iuditia ego dn̄s:
¶ Ego ꝑtranſibo in terra egipti ego ⁊ nō angelꝯ ꝑcu-
tiam oia p̄mogenita ego met ⁊ nō in bello alicuius in-
dijs egipti fatiens iuditia ego dn̄s/ ego ⁊ non alius ſeu
nūtius ego ipſe ⁊ preter me nemo alius
¶ In manu forti hac occidā eos ſicut ſcriptum eſt ecce
manus dn̄i/ erit in pecoribus que in agro ſunt in equis
⁊ in aſinis in camelis/ iu bouibꝯ/ oia morte dira moriet
¶ In brachio extento hoc occidet ea ſicut ſcribitur ex

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

emit gladium in extenta manum ſua ſup iheruſalē

¶ Cumq̃ʒ timore magno quietauit nos ſicut ſcribitur ⁊ temptauit nos vt veniret ac redimeret in medio genti um conſtitutos quas terruit tēptationibus ſignis ⁊ mirabilibus/ ⁊ in bello/ in manu forti/ ⁊ brachio extento ⁊ in timore maximo in omnibus que fecit eis dñs deus eoꝝ in egipto in oculis tuis

¶ In ſignis iſtis/in virga/ſicut ſcriptum eſt ⁊ virgam accipies in manum tuam in qua facies ſigna

¶ Et in mirabilibus iſtis ſāguinis ſicut ſcribitur ego dabo mirabilia in celo ſurſum/⁊ in terra/ſanguinem ⁊ ignem/nebulas/⁊ fumū

¶ Et in alio ſermone/ in manu forti bis ⁊ brachio extento bis/intimore magno bis/in ſignis bis/ ⁊ in mirabilibns bis

¶ Certe decem plagꝭ quas intulit haqodeſch barcho ideſt ſanctus ⁊ benedictus deus ſuper egiptios in egipto hee ſunt/ſanguis/rane/cynifes muſca mors beſtiaꝝ vlcera/grando/locuſte tenebre/occiſio ꝑmogenitoꝝ

¶ Notate diligenter dilecti fratres hic ſcribūtur tres dictiones in hebreo ꝑme due ſūt ſex litterarum/ ⁊ vltīa quatuor q̄ faciunt decē quelibʒ eñ literaꝝ vnam. plagā ſignificat ſicut illa plaga ab eadē littera in hebreo orditur ſicut eñ illas decem plagas hījs tribꝰ dictionibus vti quodā memoriali collegit quidam Rabi iudah dictus vt infra patet